

DOI 10.18372/2786-5495.1.17341

УДК 378

Санжаровець Валентина 

кандидат філософських наук,
доцент кафедри соціальних технологій,
Національний авіаційний університет,
м. Київ, Україна

valyasanj@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ КОЛЕДЖУ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

***Анотація.** Розглянуто механізми мотивації студентів до дистанційної освіти у фаховій передвищій освіті, проаналізовані дослідження сучасних вітчизняних вчених цього питання, висвітлені основні рекомендації для навчання. У статті охарактеризовані категорії дистанційної освіти та її положення у європейському просторі. Висвітлено досвід України у впровадженні дистанційної освіти на національному рівні і в контексті євроінтеграційних процесів.*

***Ключові слова:** педагогіка, компетентність, методи*

***Annotation.** The mechanisms of student motivation for distance education in vocational higher education are considered, the researches of modern domestic scientists on this issue are analyzed, and the main recommendations for training are highlighted. The article describes the categories of distance education and its position in the European space. The experience of Ukraine in the implementation of distance education at the national level and in the context of the European integration processes is highlighted.*

***Key words:** pedagogy, competence, methods*

Входження фахової передвищої освіти до європейського науково-освітнього простору є складним та багатогранним завданням, що потребує компетентнісного підходу здобувачів освіти. Завдяки різноманіттю гаджетів та щоденного збільшення кількості інформації у нашому житті енциклопедичні знання перестали бути цінністю.

Під впливом глобалізаційних процесів у сучасному світі особливого значення набуває впровадження інноваційних, адаптованих до нових вимог форм і засобів навчання. Однією з основних цілей фахової передвищої освіти стала підготовка фахівця, здатного до неформальної освіти і швидкого, гнучкого реагування у динамічному середовищі.

Гостра респіраторна хвороба COVID-19, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2, зумовила значні зміни в сферах освіти і науки завдяки безпрецедентному поширенню інформаційних технологій та різкому зростанню обсягів інформації, що передаються через глобальні комунікаційні системи. Зокрема, доступ до Інтернету, який до цього сприймався здебільшого як джерело ресурсів для навчання, відкрив нові можливості для використання його як інструменту навчання, а не тільки як електронної бібліотеки. Використання дистанційних інноваційних технологій дало змогу також надати нового значення поняттю «залучення здобувача освіти до освітнього процесу», що раніше визначалося здебільшого його фізичною присутністю на заняттях [2].

Інтерес і зацікавленість до дистанційної освіти зумовлена двома чинниками:

- зростаюча потреба у швидкому отриманні знань і перекваліфікації, оновленні застарілих навичок;
- технологічний прогрес, що дає можливість отримувати різного роду інформацію.

Отже, метою нашого дослідження є вивчення особливостей впровадження дистанційного навчання в Україні.

Педагоги пройшли навчання на Національній онлайн-платформі з цифрової грамотності «Дія», де представлено освітні серіали «Базові цифрові навички» та «Цифрові навички для вчителів». Ці серіали вчать вільно користуватись комп'ютером, смартфоном та планшетом і планувати більш інтерактивне онлайн-навчання (сайт МОН). 20 жовтня 2022 року Європейська комісія організувала інформаційний день щодо нових конкурсів Програми Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021-2027).

Роль коледжу сьогодні – підготувати здобувачів до життя, навчити їх критично мислити, аналізувати, опрацьовувати інформацію, яку вони отримують, та вибирати необхідне, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки для реалізації в практичній професійній діяльності.

Система освіти потребує постійного удосконалення навчання і тому має навчити здобувачів постійно опановувати нові знання, знаходити та застосовувати. Компетентнісне навчання спрямоване на діяльність з інформацією та опанування здобувачами компетентностей, умінь і навичок, які допомагають їм бути успішними, конкурентними та цінними на ринку праці.

Заклади освіти повинні диверсифікувати освітні пропозиції та оновлювати зміст освіти з метою задоволення зростаючих потреб у розвитку інноваційного та критичного мислення, підприємницьких та лідерських навичок, розвивати гнучкі освітні траєкторії на основі студентоцентрованого підходу [2].

Для викладача важливо навчитися реалізувати таке навчання, що надасть практико-орієнтовані завдання, спрямовані на аналіз та оцінювання інформації. Утім, саме готовність педагогічного фахівця до реалізації компетентнісного навчання - найголовніша запорука успіху.

Важлива частина компетентнісного підходу – співпраця здобувачів між собою та з викладачем, ведення діалогу та застосування педагогом формувального оцінювання. Усе це може бути реалізовано під час викладання будь-якої навчальної дисципліни та практики.

Дистанційне навчання в Україні – це процес здобуття нових знань екстерно за допомогою телефона чи комп'ютера через мережу інтернет від тьютора (викладача) для отримання знань і практичних навичок та здійснюються у будь-який час, та будь-якому місці, зручному для здобувача освіти.

Дистанційна освіта є необхідною у воєнний час та під час пандемії. Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету [1].

Найбільш розповсюдженими мотивами обрання дистанційної форми навчання є:

- переваги у часі - студент може поєднувати навчання з роботою, навчанням в іншому закладі, справами тощо.

- переваги місця перебування - здобувач не залежить від місця розташування закладу освіти: бути включеним у навчальний процес.

Вимоги до вступу заклади здійснюють на вільній основі, за інтересами, дистанційно через особистий кабінет вступника, що є перевагою на особливо небезпечних територіях в умовах режиму воєнного стану в Україні.

Оцінювання дистанційних курсів також є можливим у будь який час для здобувача.

Під час дистанційного навчання освітній процес у коледжі здійснюється на базі платформи Class room. Щоденно відповідно до розкладу занять і дзвінків здобувач присутній (приєднаний) на парах та виконує завдання у реальному часі.

Об'єктами інноваційної освітньої діяльності є: нові емпіричні та/або теоретичні знання, навчальний та виховний процеси, освітні (педагогічні), дидактичні, виховні, управлінські системи, моделі, методи, інноваційні освітні

програми і проекти, інші інтелектуальні продукти, засоби навчання та обладнання, організаційні та адміністративні рішення, а також рішення іншого характеру, що істотно поліпшують якість освіти, результативність та ефективність освітньої діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників, навчальних закладів [3].

Висновки. Отже позитивним у дистанційному навчанні є те, що здобувач може повернутися до матеріалу в будь який час, що дозволяє удосконалити теоретичні та практичні навички. Постійно зберігається інформація та забезпечений доступ до них суб'єктам інноваційної освітньої діяльності. Створюються банки освітніх інновацій та проводиться підготовка суб'єктів інноваційної освітньої діяльності з використанням освітніх інновацій.

Сучасна ситуація, пов'язана з пандемією та воєнним станом, змусила повному поглянути на сферу освіти. Під професійною компетентністю майбутнього фахівця слід розуміти теоретичну та практичну підготовленість здобувача освіти на основі особистих і професійно важливих якостей, зокрема стані сформованості професійних знань, умінь та навичок, ціннісних орієнтацій та аналітичних, прогностичних, проєктувальних здібностей, необхідних для виконання професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Положення про дистанційне навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 р. № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення: 05.12.2022)

2. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів від 23 лютого 2022 р. № 286-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#n12> (дата звернення: 05.12.2022)

3. Про внесення змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності: наказ Міністерства освіти і науки України від 31 березня 2015 р. № 380 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00#Text> (дата звернення: 05.12.2022)

4. Щодо особливостей організації освітнього процесу під час карантину: лист Міністерства освіти і науки України від 25 берез. 2020 р. № 1/9-176. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-osoblivostej-organizaciyi-osvitnogo-procesu-pid-chas-karantinu> (дата звернення: 05.12.2022)